

Direktiva Sveta 98/24/ES

z dne 7. aprila 1998

o varovanju zdravja in zagotavljanju varnosti delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim dejavnikom pri delu (štirinajsta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS)

SVET EVROPSKE UNIJE JE

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, zlasti člena 118a Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije¹, sestavljenega po posvetovanju s svetovalnim odborom za varnost, higieno in varovanje zdravja pri delu,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora²,

v skladu s postopkom, določenim v členu 189c Pogodbe³,

ker člen 118a Pogodbe določa, da Svet z direktivami sprejema minimalne zahteve za spodbujanje izboljšav, posebno v delovnem okolju, za zagotavljanje višje stopnje varovanja zdravja in varnosti delavcev;

ker naj se v skladu s tem členom take direktive izogibajo takšnemu uvajanju administrativnih, finančnih in pravnih omejitev, ki bi zaviralo ustanavljanje in razvoj majhnih in srednje velikih podjetij;

ker se zahteva po večji varnosti delavcev, boljši higieni in boljšem zdravju pri delu ne bi smela podrežati izključno gospodarskim interesom;

ker je cilj upoštevanja minimalnih zahtev za varovanje zdravja in varnost delavcev pred tveganjem, povezanim s kemičnimi snovmi, zagotoviti ne samo varovanje zdravja in varnost vsakega delavca, ampak tudi najnižjo raven varovanja za vse delavce v Skupnosti, tako da se prepreči morebitno izkrivljanje konkurence;

ker je treba vzpostaviti dosledno raven varovanja pred tveganjem, povezanim s kemičnimi snovmi, za celotno Skupnost; ker ta raven varovanja ni določena s podrobno predpisanimi zahtevami, ampak okvirno s splošnimi načeli, ki omogočajo državam članicam dosledno uporabo minimalnih zahtev;

ker dejavnost, ki vključuje kemične snovi, delavce verjetno izpostavi tveganju;

ker bi morali Direktivo Sveta 80/1107/EGS z dne 27. novembra 1980 o varovanju delavcev pred tveganjem zaradi izpostavljenosti kemičnim, fizikalnim in biološkim dejavnikom pri delu¹, Direktivo Sveta 82/605/EGS z dne 28. julija 1982 o varovanju delavcev pred tveganjem zaradi izpostavljenosti kovinskemu svincu in njegovim ionskim spojinam pri delu (prva posebna direktiva v smislu člena 8 Direktive 80/1107/EGS)² in Direktivo Sveta 88/364/EGS z dne 9. junija 1988 o varovanju delavcev s prepovedjo uporabe posameznih snovi in/ali nekaterih dejavnosti pri delu (četrti posebna direktiva v smislu člena 8 Direktive 80/1107/EGS)³ zaradi večje doslednosti in jasnosti, pa tudi tehničnih razlogov revidirati in vključiti v eno samo direktivo z minimalnimi zahtevami za varovanje zdravja in varnost delavcev pri dejavnostih, ki vključujejo kemične snovi; ker se te direktive lahko razveljavijo;

ker je ta direktiva posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav za varnost in varovanje zdravja delavcev pri delu⁴;

ker se zato določbe omenjene direktive uporabijo v celoti, kadar so delavci izpostavljeni kemičnim snovem, kar ne posega v strožje in/ali specifične določbe, ki jih vsebuje ta direktiva;

ker vsebujejo obvezujoči mednarodni sporazumi in konvencije, ki so vključeni v določbah Skupnosti o prevozu nevarnih snovi v cestnem, železniškem, zračnem in pomorskem prometu, strožje in/ali specifične določbe, ki urejajo nevarne kemične snovi;

ker je v Direktivi 67/548/EGS⁵ in Direktivi 88/379/EGS⁶ o približevanju zakonov in drugih predpisov o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih snovi in pripravkov Svet določil sistem meril za njihovo razvrščanje;

ker mora definicija nevarne kemične snovi vključevati katero koli kemično snov, ki ustreza tem merilom, in tudi katero koli kemično snov, ki jim ne ustreza, vendar je zaradi svojih fizikalno-kemičnih, kemičnih

ali toksikoloških lastnosti in načina uporabe ali načina prisotnosti na delovnem mestu lahko nevarna za varnost in zdravje delavcev;

ker je v Direktivi 90/492/EGS7 Komisija opredelila in določila sistem posebnega sporočanja podatkov za nevarne snovi in pripravke v obliki varnostnih listov, ki so v glavnem namenjeni industrijskim uporabnikom, da bi lahko ustrezno ukrepali za zagotovitev varovanja zdravja in varnosti delavcev; ker Direktiva Sveta 92/58/EGS z dne 24. junija 1992 o minimalnih zahtevah za znake, ki se nanašajo na varnost in/ali zdravje pri delu (deveta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS)⁸ vzpostavlja sistem za označevanje posod in cevi, ki se uporabljajo za nevarne snovi ali pripravke pri delu;

ker mora delodajalec oceniti tveganje za varnost in zdravje delavcev zaradi nevarnih kemičnih snovi na delovnem mestu, da bi uvedel potrebne preventivne in varnostne ukrepe, ki jih navaja ta direktiva;

ker morajo biti preventivni ukrepi, ki se ugotovijo z oceno tveganja in jih uvede delodajalec, skladni s potrebo po varovanju javnega zdravja in okolja;

ker je za boljšo obveščenost delavcev, ki zagotavlja višjo raven varovanja, delavce in njihove predstavnike treba obveščati o tveganju, ki ga za varnost in zdravje lahko predstavljajo kemične snovi, in o ukrepih, ki so potrebni za zmanjšanje ali odpravo tega tveganja, ter jim omogočiti, da preverijo, ali so bili potrebni varnostni ukrepi izvedeni;

ker nadzorovanje zdravja delavcev, za katere rezultati prej omenjene ocene izkažejo obstoj tveganja za zdravje, lahko pripomorejo k preventivnim in varnostnim ukrepom, ki jih mora uvesti delodajalec;

ker mora delodajalec redno izvajati vrednotenje in meritve ter mora slediti tehnološkemu razvoju, da bi zboljšal varovanje zdravja in varnost delavcev;

ker bi neodvisni znanstveniki morali ovrednotiti najnovejše znanstvene podatke, da bi pomagali Komisiji pri določanju mejnih vrednosti za poklicno izpostavljenost;

ker, čeprav v nekaterih primerih znanstveno znanje ne zadošča za določitev take ravni izpostavljenosti kemičnim snovem, pod katero ne bi bilo več tveganja za zdravje, bo zmanjšanje izpostavljenosti tem kemičnim snovem vendar zmanjšalo to tveganje;

ker je v Direktivi 91/322/EGS⁹ in Direktivi 96/94/ES¹⁰ Komisija določila indikativne mejne vrednosti, kakor jih opredeljuje Direktiva 80/1107/EGS; ker bi morali prej omenjeni direktivi obdržati kot del sedanjega okvira;

ker bi morala potrebne tehnične prilagoditve tej direktivi sestaviti Komisija v sodelovanju z Odborom, ustanovljenim z Direktivo 89/391/EGS za podporo Komisije pri tehničnem prilagajanju posebnim direktivam, sprejetim v okviru te direktive; ker mora Komisija, po posvetovanju s Svetovalnim odborom za varnost, higieno in varovanje zdravja pri delu v skladu z Odločbo 74/325/EGS¹¹, sestaviti praktične smernice za uporabo te direktive;

ker razveljavitev Direktive 80/1107/EGS ne sme povzročiti znižanja sedanje ravni varovanja delavcev pred kemičnimi, fizikalnimi in biološkimi dejavniki; ker bi morali standardi, ki izhajajo iz obstoječih direktiv o bioloških dejavnikih, iz predlagane direktive o fizikalnih dejavnikih, iz te direktive in iz katerih koli dopolnil tem besedilom odražati ali vsaj obdržati raven, določeno v omenjeni direktivi;

ker je ta direktiva praktični prispevek k vzpostavljanju socialne razsežnosti notranjega trga,

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

ODDELEK 1

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Namen in področje uporabe

Ta direktiva, ki je štirinajsta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS, določa minimalne zahteve za varovanje delavcev pred tveganjem za njihovo varnost in zdravje, ki je, ali bi lahko bilo posledica vpliva kemičnih snovi na delovnem mestu ali je rezultat katere koli dejavnosti, ki vključuje kemične snovi.

Zahteve te direktive se uporabijo, kadar na delovnem mestu obstajajo ali lahko obstajajo nevarne kemične snovi, brez vpliva na določbe o kemičnih snoveh, za katere veljajo ukrepi za varovanje pred ionizirajočim sevanjem v skladu z direktivami, ki so sprejete po Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo.

Za rakotvorne snovi pri delu se uporabljajo določbe te direktive brez vpliva na strožje in/ali specifične določbe, ki jih vsebuje Direktiva Sveta 90/394/EGS z dne 28. junija 1990 o varovanju delavcev pred

tveganjem zaradi izpostavljenosti rakotvornim snovem (šesta posebna direktiva v skladu s členom 16(1) Direktive 89/391/EGS)12.

Določbe Direktive 89/391/EGS se uporabijo v celoti za vse področje, i tega člena, brez vpliva na strožje in/ali specifične določbe, ki jih vsebuje ta direktiva.

Za prevoz nevarnih kemičnih snovi se določbe te direktive uporabijo brez vpliva na strožje in/ali specifične določbe, ki jih vsebujejo Direktiva 94/55/ES13, Direktiva 96/49/ES14, določbe kodeksov IMDG, IBC in IGC, kakor so definirani v členu 2 Direktive 93/75/EGS15, določbe Evropskega sporazuma o mednarodnem prevozu nevarnih snovi po notranjih vodnih poteh in določbe Uredbe o prevažanju nevarnih snovi po Renu, kot so vključene v pravo Skupnosti, ter tehnična navodila za varni prevoz nevarnih snovi, ki jih je na dan začetka veljavnosti te direktive izdala Mednarodna organizacija za civilno letalstvo.

Člen 2

Opredelitve

V tej direktivi pomeni:

kemična snov katerikoli kemični element ali spojino, samostojen ali primešan, v naravnem stanju ali pridobljen, uporabljen ali sproščen, tudi sproščen kot odpadek, pri katerikoli dejavnosti, proizveden namerno ali nenamerno, dan na trg ali ne;

nevarna kemična snov:

katero koli kemično snov, ki je po merilih za razvrščanje nevarna snov, v skladu z merili v Prilogi VI Direktive 67/548/EGS, ne glede na to ali je ta snov razvrščena v to direktivo, razen tistih snovi, ki ustrezajo samo merilom za razvrščanje kot nevarne za okolje;

katero koli kemično snov, ki je po merilih za razvrščanje nevaren pripravek v skladu z Direktivo 88/379/EGS, ne glede na to ali je razvrščen pod to direktivo, razen tistih pripravkov, ki ustrezajo samo merilom za razvrščanje kot nevarni za okolje;

katero koli kemično snov, ki lahko, čeprav po merilih za razvrščanje ni nevarna snov v skladu z (i) in (ii), zaradi svojih fizikalno-kemičnih, kemičnih ali toksikoloških lastnosti in načina, kako je uporabljena ali prisotna na delovnem mestu, predstavlja tveganje za varnost in zdravje delavcev, skupaj s katero koli kemično snovjo, ki se ji v skladu s členom 3 določi mejna vrednost za poklicno izpostavljenost;

dejavnost, ki vključuje kemične snovi katero koli delo, pri katerem se kemične snovi uporabijo ali se nameravajo uporabiti v katerem koli procesu, tudi med proizvodnjo, ravnanjem, skladiščenjem, prevozom ali odstranjevanjem in obdelavo, ali so posledica takega dela;

mejna vrednost za poklicno izpostavljenost, če ni drugače določeno, časovno tehtano mejo povprečne koncentracije kemične snovi v zraku znotraj območja vdihavanja delavca glede na določeno referenčno obdobje;

biološka mejna vrednost mejo koncentracije v ustreznem biološkem gojišču ustrezne snovi, njenega metabolita, ali kazalec učinka;

nadzorovanje zdravja oceno posameznega delavca, zato da se ugotovi njegovo zdravstveno stanje v povezavi z izpostavljenostjo nekaterim kemičnim snovem pri delu;

nevarnost bistveno lastnost kemične snovi, ki potencialno lahko škoduje;

tveganje verjetnost škodljivega delovanja na človeški organizem pod določenimi pogoji uporabe in/ali izpostavljenosti.

Člen 3

Mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost in biološke mejne vrednosti

Komisija ovrednoti razmerje med učinki nevarnih kemičnih snovi na zdravje in ravno poklicne izpostavljenosti z neodvisno znanstveno oceno najnovejših razpoložljivih znanstvenih podatkov.

Na podlagi ovrednotenja, opisanega v odstavku 1, Komisija, po posvetu s svetovalnim odborom za varnost, higieno in varovanje zdravja pri delu, predlaga evropske cilje kot indikativne mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost za varovanje delavcev pred tveganjem zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem, ki se določijo na ravni Skupnosti.

Te mejne vrednosti se določijo ali revidirajo, tako da se upošteva razpoložljivost merilnih tehnik, v skladu s postopkom iz člena 17 Direktive 89/391/EGS. Države članice obveščajo organizacije delavcev in delodajalcev o indikativnih mejnih vrednostih za poklicno izpostavljenost, ki je določena na ravni Skupnosti.

Za katero koli kemično snov, ki se ji indikativna mejna vrednost za poklicno izpostavljenost določi na ravni Skupnosti, države članice določijo svojo mejno vrednost za poklicno izpostavljenost, tako da upoštevajo mejno vrednost Skupnosti, ter določijo njeno vrsto v skladu s svojo zakonodajo in prakso.

Zavezujoče mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost se lahko določijo na ravni Skupnosti in poleg dejavnikov, ki se upoštevajo pri določanju indikativnih mejnih vrednosti za poklicno izpostavljenost, izražajo dejavnike izvedljivosti, medtem ko je njihov cilj zagotavljanje zdravja delavcev pri delu. Take mejne vrednosti se uvedejo v skladu s členom 118a Pogodbe in so določene v Prilogi I te direktive.

Za katero koli kemično snov, ki se ji določi obvezujoča mejna vrednost za poklicno izpostavljenost, države članice določijo ustrezno nacionalno zavezujočo mejno vrednost za poklicno izpostavljenost, ki temelji na mejni vrednosti Skupnosti, a je ne presega.

Zavezujoče biološke mejne vrednosti se lahko določijo na ravni Skupnosti na podlagi ovrednotenja, ki je opisano v odstavku 1, in na podlagi razpoložljivih merilnih tehnik; te vrednosti odražajo dejavnike izvedljivosti, vendar je njihov cilj še naprej zagotavljati zdravje delavcev pri delu. Take mejne vrednosti se določijo v skladu s postopkom, določenim v členu 118a Pogodbe in v Prilogi II te direktive, skupaj z drugimi ustreznimi podatki o nadzoru zdravja.

Za katero koli kemično snov, ki se ji določi zavezujoča biološka mejna vrednost, morajo države članice določiti ustrezno zavezujočo nacionalno biološko mejno vrednost, ki temelji na mejni vrednosti Skupnosti, a je ne presega.

Kadar država članica uvede ali revidira nacionalno mejno vrednost za poklicno izpostavljenost ali nacionalno biološko mejno vrednost za kemično snov, o tem obvesti Komisijo in druge države članice ter predloži ustrezne znanstvene in tehnične podatke. Komisija mora ustrezno ukrepati.

Na podlagi poročil, ki jih predložijo države članice v skladu s členom 15, Komisija oceni način, kako so države članice upoštevale indikativne mejne vrednosti Skupnosti, ko so določale ustrezno nacionalno mejno vrednost za poklicno izpostavljenost.

Standardizirane metode za merjenje in vrednotenje koncentracij v zraku na delovnem mestu skladno z mejnimi vrednostmi za poklicno izpostavljenost se razvijajo v skladu s členom 12(2).

ODDELEK II

OBVEZNOSTI DELODAJALCA

Člen 4

Določanje in ocenjevanje tveganja, ki ga predstavljajo nevarne kemične snovi

Pri izvajanju obveznosti iz člena 6(3) in člena 9(1) Direktive 89/391/EGS, delodajalec najprej ugotovi, ali na delovnem mestu obstajajo nevarne kemične snovi. Če jih ugotovi, oceni tveganje za varnost in zdravje delavcev zaradi prisotnosti kemičnih snovi, pri tem pa upoštevati naslednje:

njihove nevarne lastnosti,

podatke o varnosti in zdravju, ki jih priskrbi dobavitelj (npr. ustrezni varnostni listi v skladu z določbami Direktive 67/548/EGS ali Direktive 88/379/EGS),

raven, vrsto in trajanje izpostavljenosti,

okolščine pri delu, ki vključujejo take snovi, skupaj z njihovo količino,

katero koli mejno vrednost za poklicno izpostavljenost ali biološke mejne vrednosti, ki veljajo na ozemlju zadevne države članice,

učinek preventivnih ukrepov, ki so ali bodo sprejeti,

kadar je možno, ugotovitve, ki so rezultat že uvedenega nadzora zdravja.

Delodajalec od dobavitelja ali drugih dostopnih virov dobi dodatne podatke, ki so potrebni za oceno tveganja. Kadar je primerno, ti podatki vsebujejo posebno oceno tveganja za uporabnike, ki se postavi na podlagi zakonodaje Skupnosti o kemičnih snoveh.

Delodajalec mora imeti oceno tveganja v skladu s členom 9 Direktive 89/391/EGS in mora ugotoviti, kateri ukrepi so bili sprejeti v skladu s členoma 5 in 6 te direktive. Ocena tveganja se primerno dokumentira v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso ter lahko vključuje utemeljitev delodajalca, da je zaradi vrste in obsega tveganja v zvezi s kemičnimi snovi nadaljnja podrobna ocena tveganja nepotrebna. Ocena tveganja se sproti dopolnjuje, posebno ob pomembnih spremembah, zaradi katerih bi ocena lahko zastarala, ali kadar tako zahtevajo rezultati nadzora zdravja.

V oceno tveganja je treba vključiti nekatere delovne aktivnosti znotraj podjetja ali ustanove, na primer vzdrževanje, v zvezi s katerim je možno pričakovati večjo izpostavljenost, ali kadar iz drugih razlogov lahko povzročijo škodljive učinke na varnost in zdravje, tudi po tem, ko so bili sprejeti vsi tehnični ukrepi.

Pri dejavnostih z izpostavljenostjo več nevarnim kemičnim snovem se tveganje oceni na podlagi tveganja, ki ga predstavlja kombinacija vseh kemičnih snovi.

V primeru nove dejavnosti, ki zajema nevarne kemične snovi, se delo začne šele, ko se oceni tveganje te dejavnosti in se uvedejo ugotovljeni preventivni ukrepi.

Praktične smernice za določanje in oceno tveganja, za njihovo revizijo in, če je potrebno, njihovo prilagoditev, se razvijejo v skladu s členom 12(2).

Člen 5

Splošna načela za preprečevanje tveganja zaradi izpostavljenosti nevarnim kemičnim snovem in uporaba te direktive v zvezi z oceno tveganja

Pri izvajanju obveznosti za zagotavljanje zdravja in varnosti delavcev pri katerikoli dejavnosti, ki vključuje nevarne kemične snovi, delodajalec sprejme potrebne preventivne ukrepe, ki so določeni v členu 6(1) in (2) Direktive 89/391/EGS in vključujejo ukrepe, podrobno opisane v tej direktivi.

Tveganje za zdravje in varnost delavcev pri delu, ki vključuje nevarne kemične snovi, se odstrani ali kar najbolj zmanjša na naslednje načine:

z načrtovanjem in organizacijo sistemov dela na delovnem mestu,

z oskrbo primerne opreme za delo s kemičnimi snovmi in uvedbo vzdrževalnih postopkov, ki zagotavljajo zdravje in varnost delavcev pri delu,

s kar največjim znižanjem števila delavcev, ki so izpostavljeni ali so lahko izpostavljeni,

s kar največjim znižanjem trajanja in intenzitete izpostavljenosti,

s primernimi higienskimi ukrepi,

s kar največjim možnim znižanjem količine kemičnih snovi na delovnem mestu potrebno za zadevno vrsto dela,

z ustreznimi delovnimi postopki, skupaj s postopki za varno ravnanje, skladiščenje in prevoz nevarnih kemičnih snovi in odpadkov, ki vsebujejo take kemične snovi, znotraj delovnega mesta.

Praktične smernice preventivnih ukrepov za nadzorovanje tveganja se razvijejo v skladu s členom 12(2).

Kadar rezultati ocene iz člena 4(1), pokažejo tveganje za varnost in zdravje delavcev, se uporabijo posebni varnostni in preventivni ukrepi ter ukrepi za spremljanje, ki jih določajo členi 6, 7 in 10.

Kadar rezultati ocene tveganja iz člena 4(1), pokažejo, da zaradi količine nevarne kemične snovi na delovnem mestu obstaja le neznatno tveganje za varnost in zdravje delavcev ter za zmanjšanje tveganja zadoščajo ukrepi, sprejeti v skladu z odstavkoma 1 in 2 tega člena, se določbe členov 6, 7 in 10 ne uporabijo.

Člen 6

Posebni varnostni in preventivni ukrepi

Delodajalec zagotovi, da je tveganje, ki ga predstavlja nevarna kemična snov za varnost in zdravje delavcev pri delu, odpravljeno oziroma zmanjšano na minimalno.

Pri uporabi odstavka 1 ima prednost nadomestitev, kar pomeni, da se delodajalec izogiba uporabi nevarne kemične snovi, tako da jo nadomesti s kemično snovjo ali procesom, ki ni nevaren oziroma je manj nevaren za varnost in zdravje delavcev pod pogoji uporabe.

Kadar vrsta dejavnosti ne dovoljuje, da se tveganje odstrani z nadomestitvijo, upoštevajoč dejavnosti in ocene tveganja iz člena 4, delodajalec zagotovi, da se tveganje kar najbolj zmanjša z uporabo varnostnih in preventivnih ukrepov, ki ustrezajo oceni tveganja v skladu s členom 4. Ti ukrepi vključujejo po prednostnem vrstnem redu:

načrtovanje ustreznih delovnih procesov in tehničnih regulacijskih naprav ter uporabo ustrezne opreme in materiala, da se izognemo ali čim bolj zmanjšamo sproščanje nevarnih kemičnih snovi, ki so lahko nevarne za varnost in zdravje delavcev na delovnem mestu;

uporaba kolektivnih varnostnih ukrepov pri izvoru tveganja, kakršni so primerno prezračevanje in primerni organizacijski ukrepi;

kadar se izpostavljenost ne more preprečiti z drugimi sredstvi, se uporabijo individualni varnostni ukrepi, tudi osebna varovalna oprema.

Praktične smernice varnostnih in preventivnih ukrepov za nadzorovanje tveganja se razvijejo v skladu s členom 12(2).

Ukrepom iz odstavka 2 tega člena, se doda nadzorovanje zdravja v skladu s členom 10, če je to primerno glede na naravo tveganja.

Razen če delodajalec z drugimi sredstvi vrednotenja jasno pokaže, da je bilo v skladu z odstavkom 2 doseženo ustrezno preprečevanje in varovanje, mora delodajalec redno in ob katerikoli spremembi pogojev, ki lahko vplivajo na izpostavljenost delavcev kemičnim snovem, izvajati potrebne meritve kemičnih snovi, ki so lahko nevarne za zdravje delavcev na delovnem mestu, posebno v zvezi z mejnimi vrednostmi za poklicno izpostavljenost.

Delodajalec mora upoštevati rezultate postopkov, navedenih v odstavku 4 tega člena, pri izvajanju obveznosti, ki jih določa člen 4 oziroma izhajajo iz njega.

Kadarkoli je mejna vrednost za poklicno izpostavljenost, ki je učinkovito določena na ozemlju države članice, prekoračena, delodajalec takoj ukrepa, tako da pri izvajanju preventivnih in varnostnih ukrepov upošteva vrsto te mejne vrednosti.

Na podlagi celotne ocene in splošnih načel za preprečevanje tveganja iz členov 4 in 5 delodajalec sprejme tehnične in/ali organizacijske ukrepe, ki ustrezajo vrsti operacije, vključno s skladiščenjem, ravnanjem in ločevanjem nekompatibilnih kemičnih snovi, da delavce zavaruje pred nevarnostjo, ki jo povzročajo fizikalno-kemične lastnosti kemičnih snovi. Zlasti ukrepa po prednostnem vrstnem redu, tako da:

prepreči prisotnost nevarnih koncentracij vnetljivih snovi ali nevarne količine kemično nestabilnih snovi na delovnem mestu ali da se, kadar vrsta dela tega ne dovoljuje,

izogne izvorom vžiga, ki bi lahko povzročili požar in eksplozijo, ali neugodnim razmeram, ki bi lahko imele škodljive fizikalne učinke kemično nestabilnih snovi ali mešanic snovi, ter

ublaži škodljive učinke za zdravje in varnost delavcev ob požaru ali eksploziji zaradi vžiga vnetljivih snovi ali škodljivih fizikalnih učinkov, ki jih povzročijo kemično nestabilne snovi ali mešanice snovi.

Delovna oprema in varovalni sistemi, ki jih zagotovi delodajalec za varovanje delavcev, so v skladu z ustreznimi določbami Skupnosti o obliki, izdelavi in dobavi glede na zdravje in varnost. Tehnični in/ali organizacijski ukrepi, ki jih sprejme delodajalec, upoštevajo in so usklajeni z opremo, navedeno v Prilogi I Direktive 94/9/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. marca 1994 o približevanju zakonov držav članic, ki urejajo opremo in varovalne sisteme, namenjene uporabi v potencialno eksplozivni atmosferi 16.

Delodajalec ukrepa tako, da poskrbi za ustrezen nadzor obrata, opreme in strojev ali priskrbi opremo za preprečevanje eksplozij ali sisteme za sproščanje tlaka pri eksploziji.

Člen 7

Ravnanje ob nesrečah, incidentih in nujnih primerih

Brez vpliva na obveznosti iz člena 8 Direktive 89/391/EGS mora delodajalec, da bi zavaroval zdravje in zagotovil varnost delavcev pred nesrečo, incidentom ali nujnim primerom zaradi nevarnih kemičnih snovi na delovnem mestu, določiti postopke (akcijski načrte), ki opredeljujejo ustrezno ukrepanje ob takšnih dogodkih. Tako ukrepanje zajema katere koli ustrezne varnostne vaje, ki se morajo redno izvajati, ter zagotovitev ustreznih objektov in ukrepov za prvo pomoč.

Če pride do dogodka iz odstavka 1, mora delodajalec nemudoma začeti ukrepati za omejitev njegovih posledic in o njem obvestiti prizadete delavce.

Za ponovno vzpostavitev normalnih razmer je potrebno naslednje:

delodajalec mora uvesti ustrezne ukrepe za čimprejšnje saniranje razmer,

samo delavci, ki so nepogrešljivi za izvajanje popravil in drugega nujnega dela, smejo delati na prizadetem območju.

Delavcem, ki smejo delati na prizadetem območju, mora biti priskrbljena ustrezna varovalna obleka, osebna varovalna oprema ter posebna varnostna in druga oprema, ki jo morajo uporabljati, dokler obstaja tako stanje; tako stanje ne sme postati stalno.

Nezavarovanim osebam ni dovoljeno ostati na prizadetem območju.

Brez vpliva na člen 8 Direktive 89/391/EGS mora delodajalec ustrezno ukrepati, da poskrbi za opozorilne in druge komunikacijske sisteme, ki so potrebni za opozarjanje na povečano tveganje za varnost in

zdravje, za ustrezní odziv in za takojšnji uvedbo ustreznih ukrepov, pomoči, izhoda v sili in reševalnih akcij.

Delodajalec mora zagotoviti, da so dosegljive informacije o nujnem ukrepanju v zvezi z nevarnimi kemičnimi snovmi. Dostop do teh informacij morajo imeti ustrezne notranje in zunanje službe za ukrepanje ob nesrečah in nujnih primerih. Te informacije vsebujejo naslednje:

vnaprejšnje obvestilo o nevarnosti pri delu, ukrepe za ugotavljanje nevarnosti, varnostne ukrepe in postopke, tako da službe za nujno ukrepanje lahko pripravijo svoje lastne postopke za odzivanje in varnostne ukrepe; in

katere koli dosegljive podatke o specifični nevarnosti, ki se pojavi ali se po vsej verjetnosti lahko pojavi ob nesreči ali nujnem primeru, tudi podatke o postopkih, pripravljenih v skladu s tem členom.

Člen 8

Obveščanje in usposabljanje delavcev

Brez vpliva na člena 10 in 12 Direktive 89/391/EGS delodajalec zagotovi, da so delavci in/ali njihovi predstavniki:

seznanjeni s podatki, pridobljenimi v skladu s členom 4 te direktive, in nadalje obveščeni, kadar večje spremembe na delovnem mestu povzročijo spremembe v teh podatkih,

obveščeni o nevarnih kemičnih snoveh, ki se pojavljajo na delovnem mestu, glede vrste teh snovi, tveganja za varnost in zdravje, ustreznih mejnih vrednosti za poklicno izpostavljenost in drugih predpisov,

usposobljeni ter obveščeni o ustreznih varnostnih ukrepih in ukrepanju za njihovo varovanje in varovanje drugih delavcev na delovnem mestu,

obveščeni o dostopu do katerega koli varnostnega lista, ki ga priskrbi dobavitelj v skladu s členom 10 Direktive 88/379/EGS in členom 27 Direktive 92/32/EGS17,

in da se ti podatki:

zagotovijo tako, da ustrezajo rezultatu ocene tveganja v skladu s členom 4 te direktive. To se lahko izvede različno, od ustne komunikacije do individualnega pouka in usposabljanja, podprtega s pisnimi podatki, odvisno od vrste in stopnje tveganja, ki ga razkrije ocena iz omenjenega člena,

sproti dopolnjujejo ob upoštevanju razmer, ki se spreminjajo.

Kadar posode in cevi, ki se uporabljajo za nevarne kemične snovi pri delu, niso označene v skladu z ustreznimi predpisi Skupnosti o označevanju kemičnih snovi in varnostnih znakov na delovnem mestu, mora delodajalec, brez vpliva na odstopanja v prej omenjenih predpisih, poskrbeti, da je možno jasno ugotoviti vsebino posod in cevi, vrsto vsebine in z njo povezane nevarnosti.

Države članice smejo predpisati, da lahko delodajalci zahtevajo, prednostno od proizvajalca ali dobavitelja, vse podatke o nevarnih kemičnih snoveh, ki so potrebne, da se uporabi člen 4(1) te direktive, kolikor direktivi 67/548/EGS in 88/379/EGS ne vsebujeta obveznosti za dajanje podatkov.

ODDELEK III

RAZNE DOLOČBE

Člen 9

Prepovedi

Da bi preprečili izpostavitve delavcev tveganju za zdravje zaradi nekaterih kemičnih snovi in/ali dejavnosti, ki vključujejo te snovi, se prepove proizvodnja, izdelava ali uporaba kemičnih snovi in dejavnosti, ki so navedene v Prilogi III, v obsegu, ki jo določa.

Države članice lahko dovolijo odstopanje od zahtev odstavka 1 v naslednjih primerih:

kadar so znanstvene raziskave in preizkušanje, z analizo vred, edini namen,

za dejavnosti, ki so namenjene odstranjevanju kemičnih snovi kot stranskih ali odpadnih proizvodov,

za proizvodnjo kemičnih snovi, ki so navedene v odstavku 1 za uporabo kot polizdelki, in za tako uporabo.

Izpostavljenost delavcev kemičnim snovem, ki je omenjena v odstavku 1, se prepreči zlasti tako, da se proizvodnja in čimprejšnja uporaba takih kemičnih snovi kot polizdelkov izvaja v enotnem zaprtem sistemu, iz katerega se lahko prej omenjene kemične snovi odstrani samo, kolikor je to potrebno za nadzorovanje procesa ali servisiranja sistema.

Države članice lahko določijo sisteme individualnih dovoljenj.

Kadar je dovoljeno odstopanje v skladu z odstavkom 2, pristojni organ zahteva od delodajalca, da predloži naslednje podatke:

razlog, zakaj zahteva odstopanje,

količino kemične snovi, ki se uporablja letno,

vključene dejavnosti in/ali reakcije ali procesi,

število delavcev, ki bi lahko bili udeleženi,

predvideni varnostni ukrepi za varovanje zdravja in zagotavljanje varnosti delavcev,

tehnični in organizacijski ukrepi za preprečevanje izpostavljenosti delavcev.

Svet lahko v skladu s postopkom iz člena 118a Pogodbe dopolni seznam prepovedi iz odstavka 1 tega člena z drugimi kemičnimi snovmi in dejavnostmi.

Člen 10

Nadzorovanje zdravja

Brez vpliva na člen 14 Direktive 89/391/EGS, države članice sprejmejo ukrepe za izvajanje ustreznega nadzorovanja zdravja tistih delavcev, za katere rezultati ocene iz člena 4 te direktive pokažejo tveganje za zdravje. Ti ukrepi, vključno z zahtevami za evidence o zdravju in izpostavljenosti in njihovo dostopnost, se uvedejo v skladu z nacionalnimi predpisi in/ali prakso.

Nadzorovanje zdravja, katerega rezultati se upoštevajo pri uporabi preventivnih ukrepov na nekem delovnem mestu, je ustrezno:

kadar je izpostavljenost delavca nevarnim kemičnim snovem taka, da se ugotovljena bolezen ali stranski učinek na zdravje lahko pripiše izpostavljenosti, in

kadar obstaja verjetnost, da se bolezen ali učinek pojavi pod posebnimi pogoji dela, in

kadar tehnika preverjanja predstavlja nizko tveganje za delavce.

Poleg tega morajo obstajati veljavne tehnike za odkrivanje znakov bolezní ali učinkovanja.

Kjer je bila uvedena zavezujoča biološka mejna vrednost, kakor navaja Priloga II, je obvezno nadzorovanje zdravja pri delu z nevarnimi kemičnimi snovmi v skladu s postopki v tej Prilogi. Delavci morajo biti o tej zahtevi obveščeni, preden so določeni za nalogo, ki vključuje tveganje zaradi izpostavljenosti navedenim nevarnim kemičnim snovem.

Države članice sprejmejo ukrepe, ki zagotovijo, da se za vsakega delavca, za katerega se izvaja nadzorovanje zdravja v skladu z zahtevami odstavka 1, vodijo in dopolnjujejo evidence o zdravstvenem stanju in izpostavljenosti kemičnim snovem.

Evidence o zdravstvenem stanju in izpostavljenosti morajo vsebovati povzetek rezultatov izvedenega nadzorovanja zdravja in katere koli spremljajoče podatke o posameznikovi izpostavljenosti. Biološko spremljanje in s tem povezane zahteve so lahko del nadzorovanja zdravja.

Evidence o zdravstvenem stanju in izpostavljenosti se hranijo v taki obliki, ki omogoča poznejši vpogled, ob upoštevanju njihove zaupnosti.

Izvodi ustreznih evidenc se na zahtevo pošljejo pristojnemu organu. Posamezni delavec ima na svojo zahtevo dostop do evidenc o zdravstvenem stanju in izpostavljenosti, ki se nanašajo nanj osebno.

Kadar podjetje dejavnost opusti, se pristojnemu organu omogoči dostop do evidenc o zdravstvenem stanju in izpostavljenosti.

Kadar se z nadzorovanjem zdravja:

ugotovi prepoznavna bolezen delavca ali stranski učinki na njegovo zdravje, ki so po mnenju zdravnika ali strokovnjaka za medicino dela posledica izpostavljenosti nevarnim kemičnim snovem pri delu, ali

ugotovi, da je bila presežena zavezujoča biološka mejna vrednost,

delavca zdravnik ali strokovnjak za medicino dela obvesti o rezultatu, ki zadeva njega osebno, skupaj s podatki in nasvetom, kakšno nadzorovanje zdravja bi moral opraviti po končanem obdobju izpostavljenosti, in

delodajalec mora:

preveriti oceno tveganja, narejeno v skladu s členom 4(1),

pregledati ukrepe, ki so določeni za odstranjevanje ali zmanjšanje tveganja v skladu s členoma 5 in 6,

upoštevati mnenje zdravnika specialista medicine dela ali strokovnjaka za medicino dela ali pristojnega organa pri izvajanju katerih koli ukrepov, ki so potrebni za odpravo ali zmanjšanje tveganja v skladu s členom 6, skupaj z možnostjo prerazporeditve delavca na drugo delovno mesto, na katerem ni tveganja za nadaljnjo izpostavljenost, in

poskrbeti za stalno nadzorovanje zdravja in za pregled zdravstvenega stanja katerega koli delavca, ki je bil podobno izpostavljen. V takih primerih lahko pristojni zdravnik ali zdravnik specialist medicine dela ali pristojni organ predlaga, da izpostavljene osebe opravijo zdravniški pregled.

Člen 11

Posvetovanje in sodelovanje delavcev

Posvetovanje in sodelovanje delavcev in/ali njihovih predstavnikov o zadevah, ki jih obravnava ta direktiva skupaj s prilogami, se izvede v skladu s členom 11 Direktive 89/391/EGS.

Člen 12

Prilagajanje prilog, priprava in sprejetje tehničnih smernic

Strogo tehnične prilagoditve prilog zaradi:

sprejetja direktiv za tehnično usklajitev in standardizacijo kemičnih snovi, in/ali

tehničnega napredka, sprememb mednarodnih standardov ali specifikacij in novih ugotovitev, ki zadevajo kemične snovi,

se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 17 Direktive 89/391/EGS.

Komisija sestavi praktične nezavezujoče smernice. Te se naslavlajo na teme, navedene v členih 3, 4, 5 in 6 ter oddelka 1 Priloge II.

Komisija se najprej posvetuje s svetovalnim odborom za varnost, higieno in varovanje zdravja pri delu v skladu z Odločbo 74/325/EGS.

V zvezi z uporabo te direktive države članice kar najbolj upoštevajo te smernice pri oblikovanju nacionalne politike za varovanje zdravja in zagotavljanje varnosti delavcev.

Člen 13

Razveljavitev in spremembe prejšnjih direktiv

Direktive 80/1107/EGS, 82/605/EGS in 88/364/EGS se razveljavijo na datum, ki je naveden v členu 14(1).

Direktiva Sveta 83/477/EGS z dne 19. septembra 1983 o varovanju delavcev pred tveganjem zaradi izpostavljenosti azbestu pri delu (druga posebna direktiva v smislu člena 8 Direktive 80/1107/EGS)¹⁸ se spremeni kot sledi:

v prvem stavku člena 1(1) se črtajo naslednje besede:

ki je druga posebna direktiva v smislu člena 8 Direktive 80/1107/EGS;

člen 9(2) se nadomesti z naslednjim:

2. Spremembe, potrebne, da se priloge te direktive prilagodijo tehničnemu napredku, se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 17 Direktive Sveta d 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvedbi ukrepov za zboljšanje varnosti in zdravja delavcev na delovnem mestu*.

v drugem pododstavku člena 15(1) se besedilo v skladu s postopkom, določenim členu 10 Direktive 80/1107/EGS nadomesti z:

v skladu s postopkom, določenim v členu 17 Direktive 89/391/EGS.

Direktiva Sveta 86/188/EGS z dne 12. maja 1986 o varovanju delavcev pred tveganjem zaradi izpostavljenosti hrupu pri delu¹⁹ se spremeni kot sledi:

v členu 1(1) se črtajo naslednje besede:

ki je tretja posebna direktiva v smislu Direktive 80/1107/EGS;

v členu 12(2) se drugi pododstavek nadomesti z naslednjim:

Prilogi I in II se prilagodita tehničnemu napredku v skladu s postopkom, določenim v členu 17 Direktive Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o predstavitvi ukrepov za spodbujanje izboljšav za varnost in zdravje delavcev pri delu*.

Katero koli drugo referenco v Direktivi 83/477/EGS in Direktivi 86/188/EGS k Direktivi 80/1107/EGS zastara z datumom razveljavitve omenjene direktive.

Direktivi 91/322/EGS in 96/94/ES ostaneta v veljavi.

ODDELEK IV

Končne določbe

Člen 14

Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, ki so potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 5. maja 2001. O tem nemudoma obvestijo Komisijo.

Kadar države članice sprejemajo te ukrepe, morajo ti vsebovati sklic na to direktivo oziroma ta sklic navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

Države članice predložijo Komisiji besedila predpisov nacionalne zakonodaje, ki so jih že sprejele ali jih sprejmejo na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 15

Države članice morajo vsakih pet let poročati Komisiji o praktični izvedbi te direktive in navesti mnenja delodajalcev in delavcev.

Komisija o tem obvesti Evropski parlament, Svet in Ekonomsko-socialni odbor.

Člen 16

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu Evropskih skupnosti.

Člen 17

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Luxembourg, 7. aprila 1998

Za Svet

Predsednik

D. Blunkett

PRILOGA I

SEZNAM ZAVEZUJOČIH MEJNIH VREDNOSTI ZA POKLICNO IZPOSTAVLJENOST

Ime snovi

EINECS št.1

CAS št.2

Mejna vrednost za poklicno izpostavljenost 8 ur³

Kratkotrajna mejna vrednost za poklicno izpostavljenost⁴

mg/m³⁵

ppm⁶

mg/m³

ppm

anorganski svinec in njegove spojine

0,15

1 EINECS: Evropski seznam obstoječih kemičnih snovi.

2 CAS: Chemical Abstract Service številka.

3 Merjeno ali izračunano glede na referenčno obdobje osmih ur, časovno tehtano povprečje.

4 Mejna vrednost, nad katero ne bi smelo biti izpostavljenosti in ki se nanaša na 15-minutno obdobje, razen če ni določeno drugače.

5 mg/m³ = miligrami na kubični meter zraka pri 20 °C in 101,3 kPa.

6 ppm - delcev na milijon v volumnu zraka (ml/m³).

PRILOGA II

ZAVEZUJOČE BIOLOŠKE MEJNE VREDNOSTI IN UKREPI ZA NADZOROVANJE ZDRAVJA

Svinec in njegove ionske spojine

Biološko spremljanje mora vključevati merjenje koncentracij svine v krvi (PbB) z uporabo absorpcijske spektrometrije ali metode, ki daje enakovredne rezultate. Obvezujoča biološka mejna vrednost je:

70 g Pb/100 ml krvi

Zdravje se nadzoruje, če:

je izpostavljenost koncentraciji svine v zraku večja od 0,075 mg/m³, izračunano kot časovno tehtano povprečje v 40 urah na teden, ali

če je pri posameznih delavcih izmerjena koncentracija v krvi večja od 40 g Pb/100 ml krvi.

Praktične smernice za biološko spremljanje in nadzorovanje zdravja je treba oblikovati v skladu s členom 12(2). Vsebovati morajo priporočila za karakteristične biološke kazalce (npr. ALAU, ZPP, ALAD) in strategije za biološko spremljanje.

PRILOGA III

PREPOVEDI

Proizvodnja, izdelava ali uporaba kemičnih snovi pri delu in dejavnosti, ki vključujejo spodaj navedene kemične snovi, je prepovedana. Prepoved ne velja, če je kemična snov sestavni del druge kemične snovi ali odpadkov, kolikor je neka koncentracija kemične snovi nižja od navedene mejne koncentracije.

Kemične snovi

EINECS št.(1)

CAS št. (2)

Ime snovi

Mejna koncentracija, ki je izvzeta

202-080-4

91-59-8

2-naftilamin in njegove soli

0,1 % w/w

202-177-1

92-67-1

4-aminodifenil in njegove soli

0,1 % w/w

202-199-1

92-87-5

benzidin in njegove soli

0,1 % w/w

202-204-7

92-93-3

4-nitrodifenil

0,1 % w/w

1 EINECS: Evropski seznam obstoječih kemičnih snovi.

2 CAS: Chemical Abstract Service številka.

Delovne aktivnosti

Nobenih.

1 UL C 165, 16.6.1993, str. 4.

2 UL C 34, 2.2.1994, str. 42.

3 Mnenje Evropskega parlamenta z dne 20. aprila 1994 (UL C 128, 9.5.1994, str. 167), Skupno stališče Sveta z dne 7. oktobra 1997 (UL C 375, 10.12.1997, str. 2) in Sklep Evropskega parlamenta z dne 17. februarja 1998 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

4 UL L 327, 3.12.1980, str. 8. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 88/642/EGS (UL L 356, 24.12.1988, str. 74).

- 5 UL L 247, 23.8.1982, str. 12.
- 6 UL L 179, 9.7.1988, str. 44.
- 7 UL L 183, 29.6.1989, str. 1.
- 8 UL 196, 16.8.1967, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 96/56/ES (UL L 236, 18.9.1996, str. 35).
- 9 UL L 187, 16.7.1988, str. 14. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo Komisije 96/65/ES (UL L 265, 18.10.1996, str. 15).
- 10 UL L 275, 5. 10. 1990, str. 35.
- 11 UL L 245, 26.8.1992, str. 23.
- 12 UL L 177, 5.7.1991, str. 22.
- 13 UL L 338, 28.12.1996, str. 86.
- 14 UL L 185, 9.7.1974, str. 15. Odločba, kakor je bila nazadnje spremenjena s Pristopnim aktom iz 1994.
- 15 UL L 196, 26.7.1990, str. 1.
- 16 Direktiva Sveta 94/55/ES z dne 21. novembra 1994 o približevanju zakonodaje držav članic glede prevoza nevarnih snovi po cesti (UL L 319, 12.12.1994, str. 7). Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo Komisije 96/86/ES (UL L 335, 24.12.1996, str. 43).
- 17 Direktiva Sveta 96/49/ES z dne 23. julija 1996 o približevanju zakonodaje držav članic glede prevoza nevarnih snovi po železnici (UL L 235, 17.9.1996, str. 25). Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo Komisije 96/87/ES (UL L 335, 24.12.1996, str. 45).
- 18 Direktiva Sveta 93/75/EGS z dne 13. septembra 1993 o minimalnih zahtevah za ladje, ki zapuščajo ali prihajajo v pristanišča Skupnosti in prevažajo nevarne ali onesnažujoče snovi (UL L 247, 5.10.1993, str. 19). Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo Komisije 97/34/ES (UL L 158, 17.6.1997, str. 40).
- 19 UL L 100, 19.4.1994, str. 1.
- 20 UL L 154, 5.6.1992, str. 1.
- 21 UL L 263, 24.9.1983, str. 25. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 91/382/EGS (UL L 206, 29.7.1991, str. 16).
- 22 UL L 137, 24.5.1986, str. 28.
- * UL L 183, 29.6.1989, str. 1